

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงพาณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๗

วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ
องค์กรตามรัฐธรรมนูญ กรณีเกี่ยวกับการถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ความว่า

พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ และคณะ รวม ๕๕ คน ในฐานะผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อได้ยื่นคำร้องขอ
พร้อมทั้งรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญสี่คนได้แก่ นายกระมล
ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ออกจากตำแหน่ง
และแบบรับรองลายมือชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนต่อประธานวุฒิสภา
เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕

ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบแล้วพบว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ส่งคำร้องขอไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๐๕ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๓ เพื่อดำเนินการไต่สวนตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน ได้คัดค้านว่าประธานวุฒิสภายังไม่ได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอน
ตลอดจนรายชื่อและคุณสมบัติของผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนว่ามีความถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมาย
บัญญัติหรือไม่

คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๓ ได้บัญญัติว่า เมื่อประธานวุฒิสภารับคำร้องขอ
แล้วให้ดำเนินการตรวจสอบ และพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ หากเห็นว่า
ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว ดังนั้น
เมื่อประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ส่งคำร้องขอถอดถอน ให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ดำเนินการ พร้อมทั้งระบุด้วยว่า ได้ตรวจสอบแล้วพบว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วน

ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงต้องถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาตรา ๖๓ แล้ว และเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการต่อไป จึงดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามคำร้องขอดังกล่าว

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน ได้มีหนังสือโต้แย้งหรือคัดค้านเกี่ยวกับจำนวนประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนมาโดยตลอด คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นว่าแม้ต้องถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๓ และเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถตรวจสอบหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในเรื่องดังกล่าวได้ก็ตาม แต่เพื่อความชัดเจนและเพื่อความเป็นธรรมแก่ฝ่ายผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีหนังสือลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ สอบถามไปยังประธานวุฒิสภาว่าได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอน ว่าถูกต้องครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๑ แล้วหรือไม่ ประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ แจ้งว่า คำร้องขอให้ถอดถอน ได้ดำเนินการครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติทุกประการ ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๑

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า หนังสือของประธานวุฒิสภาดังกล่าวยังไม่ชัดเจนเพียงพอ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ สอบถามประธานวุฒิสภาอีกครั้งหนึ่งว่า ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบว่าผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ วรรคสอง แล้วหรือไม่ และได้ตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓ (๗) หรือไม่

ประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๖ แจ้งว่าตรวจสอบผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนแล้ว พบว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ วรรคสอง ส่วน

การตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนของประชาชน นั้น พิจารณาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว เห็นว่าประธานวุฒิสภาไม่มีหน้าที่ต้องตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดชัดเจนในประเด็นดังกล่าว ได้ให้สำนักทะเบียนกลางตรวจสอบรายการบุคคลดังกล่าว โดยใช้เลขประจำตัวประชาชนจากรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ตรวจสอบกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้ว ผลการตรวจสอบปรากฏว่าพบรายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านจำนวน ๕๕,๓๕๒ คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงประธานกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งว่าได้มอบหมายให้นายณฤช เสวตนันท์ ทนายความผู้รับมอบอำนาจ ติดต่อกับสำนักทะเบียนกลางเพื่อตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และได้รับแจ้งว่าในจำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อเสนอคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภา ๕๕,๓๕๒ คน นั้น พบข้อมูลผู้เสียสิทธิ จำนวน ๕,๒๘๘ คน จึงเหลือจำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อที่มีสิทธิเสนอคำร้องเพียง ๔๙,๐๖๔ คน ซึ่งไม่ครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐๔ บัญญัติไว้ อันมีผลทำให้คำร้องขอของผู้เข้าชื่อที่ประธานวุฒิสภาส่งมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อไต่สวนนั้นเป็นคำร้องขอที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และสำนักทะเบียนกลางได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงประธานกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งเรื่องการตรวจสอบรายการบุคคลผู้เข้าชื่อร้องขอถอดถอนแล้ว

คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกรรมการ ป.ป.ช. เสียงข้างมาก จำนวน ๕ คน เห็นว่า ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้แย้งคัดค้านว่าประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนมีจำนวนไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ กำหนดไว้ อันเป็นประเด็นว่า ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอน ถูกต้องและครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๓ ได้กำหนดไว้แล้ว หรือไม่ ซึ่งประธานวุฒิสภาก็ได้มีหนังสือชี้แจงยืนยันว่า ได้ตรวจสอบผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนแล้ว พบว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ วรรคสอง แต่ประธานวุฒิสภาไม่มีหน้าที่ตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนของประชาชน กรรมการ ป.ป.ช. เสียงข้างมาก จึงเห็นว่า กรณีนี้นำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมายว่า การตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิ

เข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๓ (๗) เป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภาหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องตรวจสอบ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ในหมวดที่ ๕ ว่าด้วยการถอดถอนจากตำแหน่งแล้ว ไม่ปรากฏว่ากฎหมายได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ในการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่ประการใด คงบัญญัติเพียงว่าเมื่อประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้องครบถ้วนแล้วให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็วเท่านั้น กรณีจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรตามรัฐธรรมนูญ สมควรเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ส่วนกรรมการ ป.ป.ช. เสียข้าน้อย จำนวน ๒ คน เห็นว่า ส่วนงานการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีร้องขอให้ถอดถอนดังกล่าว ตามที่คณะอนุกรรมการไต่สวนเสนอ การโต้แย้งคัดค้านของฝ่ายผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน และการชี้แจงข้อเท็จจริงของประธานวุฒิสภาสามารถฟังเป็นยุติและพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพิ่มเติมอีก

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติโดยเสียงข้างมาก ๕ เสียง ว่ามีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า

(๑) คำร้องขอให้ถอดถอนที่ประธานวุฒิสภาส่งมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นคำร้องขอที่ถูกต้องครบถ้วนชอบด้วยกฎหมาย ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือไม่ หรือจะต้องตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๓ (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ก่อน

(๒) การตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนเป็นผู้เสียสิทธิตามข้อ (๑) เป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภา หรือเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓) หากผลการตรวจสอบประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่ามีประชาชนผู้เสียสิทธิรวมอยู่ด้วย อันเป็นผลให้มีประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนที่มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาและไม่ใช่เป็นผู้เสียสิทธิมีจำนวนไม่ถึงห้าหมื่นคนแล้ว จะถือว่าคำร้องขอให้ถอดถอน เป็นคำร้องขอที่ถูกต้องและครบถ้วนตามกฎหมายและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป หรือไม่

ในชั้นพิจารณาว่า จะรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ หรือไม่

ผลการลงมติปรากฏว่า

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๖ คนได้ลงมติให้รับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัย คือ

๑. นายอุระ หวังอ้อมกลาง	๒. นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
๓. นายสุธี สุทธิสมบุรณ์	๔. พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช
๕. นายมงคล สระภู่น	๖. นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน ลงมติไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นคำร้องที่มีลักษณะเป็นข้อปรึกษาหารือ คือ

๑. นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	๒. นายจิระ บุญพจนสุนทร
๓. นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	๔. นายสุจิต บุญบงการ

ผู้ทำคำวินิจฉัยได้ลงมติเป็นเสียงข้างน้อยไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัย แต่เมื่อเสียงข้างมากรับไว้พิจารณาวินิจฉัย จึงร่วมพิจารณาวินิจฉัยตามเสียงข้างมากด้วย คำวินิจฉัยส่วนตนมีดังต่อไปนี้

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงตามคำร้องฟังเป็นยุติได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ ผู้ร้องและผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวน ๕๕ คน ได้นำรายชื่อประชาชนซึ่งเข้าชื่อกันจำนวนหกหมื่นคนเศษ มายื่นต่อประธานวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๔ เพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนตามรายชื่อข้างต้นออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๓๐๓ และมาตรา ๓๐๗ ตามคำร้องที่ยื่นไว้ก่อนแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ผู้ทำคำวินิจฉัยขอลำดับเรื่องราวการพิจารณาคำร้องขอดังกล่าวข้างต้นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีตามคำร้องจึงเป็นเรื่องการร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๓ โดยอาศัยสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๕

(๒) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งดังต่อไปนี้

ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๓๐๓ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด หรืออัยการสูงสุด ผู้ใดมีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายวุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ด้วย (๑) ..... ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ .....

มาตรา ๓๐๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาออกจากตำแหน่งได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๓๐๕ เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๔ แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว

ข. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ผู้ใดมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย วุฒิสภามีอำนาจดำเนินการถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) - (๕)
- (๖) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๗) - (๑๐)
- (๑๑) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๑๒) - (๑๗)

มาตรา ๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งได้

..... ๗๓๗ .....

มาตรา ๖๐ กรณีประชาชนร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ ออกจากตำแหน่งต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและรับรองลายชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อต้องไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาก่อนเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ

มาตรา ๖๑ การร้องขอให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๐ ต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถ

แสดงตนได้และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ เป็นข้อๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์ร้ายรายผิดปกติดังกล่าวไปทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใดและต้องระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ และให้ยื่นคำร้องขอดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา

มาตรา ๖๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

ให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

(๓) ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังกล่าว ได้บัญญัติขึ้นตอนการดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน โดยได้วางหลักเกณฑ์การยื่น และตรวจสอบพิจารณาคำร้องขอเพื่อส่งไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนดังต่อไปนี้

๑. การถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญออกจากตำแหน่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๓ บัญญัติให้วุฒิสภามีอำนาจถอดถอน

๒. กรณีประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนร้องขอให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนเพื่อดำเนินการจัดทำคำร้อง และรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน คำร้องของประชาชนห้าหมื่นคนดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๔ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๖๑)

๓. ประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน และต้องยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภา

๔. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๑ กล่าวคือ

๔.๑ การร้องขอให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง ต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน และ

๔.๒ คำร้องขอของประชาชนที่เข้าชื่อขอให้ถอดถอนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่ง เป็นข้อๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์ร้ายชัดผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด และต้องระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

๔.๓ ให้ยื่นคำร้องขอดังกล่าวต่อประธานวุฒิสภาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา

๔.๔ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ กำหนดไว้หรือไม่

๔.๕ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

ให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

(๔) เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ประธานวุฒิสภาได้รับรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน จากพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ ผู้ร้องแล้ว ประธานวุฒิสภาจึงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๑ หรือไม่ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภาจะต้องดำเนินการตาม

บทบัญญัติในมาตรา ๖๓ โดยเฉพาะ แต่ประธานวุฒิสภาได้ส่งคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งสี่ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งได้รับไว้ก่อนแล้วพร้อมทั้งรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง และแบบรับรองลายมือชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามหนังสือนำส่งของผู้ร้องลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามหนังสือของประธานวุฒิสภาลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยวันที่ ๑๖ และวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕ ตรงกับวันเสาร์ วันอาทิตย์ เป็นวันหยุดราชการ

(๕) ปัญหาจึงมีว่า ประธานวุฒิสภาได้ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้อง และครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภา โดยเฉพาะตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

เห็นว่า กรณีที่ประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนเป็นผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอให้ถอดถอน มาตรา ๖๓ บัญญัติให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอให้ถอดถอนถูกต้อง และครบถ้วน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและตามกฎหมาย มาตรา ๖๑ หรือไม่ ดังนั้นอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภา จะต้องดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาคำร้องขอของประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ จึงมีดังต่อไปนี้

ก. การตรวจสอบและพิจารณาคำร้องขอให้ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๕ บัญญัติว่า ..... หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งได้ .....

ประธานวุฒิสภาจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ หรือไม่

(๒) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๘ บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่จะทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ”

บทบัญญัติมาตรานี้ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญกล่าวถึงบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งหากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็ต้องเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ ตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๖๓ ดังกล่าว ประธานวุฒิสภาจึงต้องมีหน้าที่ตรวจสอบประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญมาตรานี้ด้วย

โดยรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ตรวจสอบการเสียชีวิตต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๓ บัญญัติไว้กล่าวคือดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเหตุให้เสียชีวิตเข้าชื่อร้องขอ เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ (๗) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

ข. การตรวจสอบให้ถูกต้องและครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๑

(๑) ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอได้ระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ การตรวจสอบในข้อนี้เป็นการตรวจสอบว่าประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ผู้เข้าชื่อร้องขอมีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ โดยตรวจสอบจากบัตรประจำตัวประชาชนที่กรอกไว้ในคำร้องว่าผู้ลงชื่อยังมีชีวิตอยู่หรือไม่

(๒) คำร้องขอให้ถอดถอนของประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนได้ระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ เป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์ร้ายชัดผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด และได้ระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้หรือไม่

การตรวจสอบตามข้อ ข (๑) (๒) เป็นอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาให้ถูกต้องตามมาตรา ๖๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ของประธานวุฒิสภาดังกล่าว

เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายของประธานวุฒิสภาดังกล่าว หนังสือพิมพ์ มติชน ฉบับที่ ๘๗๖๘ พิมพ์ออกจำหน่ายเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ หน้า ๑๓ ได้ลงข่าวการให้สัมภาษณ์ของนายถาวร เสนเนียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา หนึ่งใน

ขณะทำงานของ พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ ผู้ยื่นคำร้องขอถอดถอนว่า “.....นายถาวร กล่าวต่อว่า ขณะนี้คณะทำงานได้ตรวจสอบรายชื่อและคุณสมบัติของผู้ยื่นถอดถอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อยื่นแล้ว ประธานวุฒิสภาก็จะต้องส่งให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่อง บัตรประชาชน และยื่นให้ กกต. ตรวจสอบเกี่ยวกับสิทธิการเลือกตั้งว่าคนเหล่านั้นได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ หากตรวจสอบครบถ้วนแล้ว ประธานวุฒิสภา ก็จะส่งเรื่องไปยัง ป.ป.ช. เพื่อให้ได้สวนข้อกล่าวหาของผู้ริเริ่มว่า ข้อกล่าวหาตุลาการทั้ง ๔ คนมีมูลหรือไม่ หากมีมูลความผิดจริงก็จะส่งเรื่องไปที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาอย่างเปิดเผย จากนั้น ที่ประชุมวุฒิสภาก็จะมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อยุติและลงมติ หากเสียงเกิน ๓ ใน ๕ ระบุว่ามีความผิดจริงตุลาการคนนั้นๆ ก็จะถูกถอดถอน.....” คำสัมภาษณ์ของบุคคลในคณะทำงานของผู้ร้องดังกล่าวได้แสดงความเห็นอย่างชัดเจนว่า การตรวจสอบของประธานวุฒิสภาตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๖๓ ให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายตามมาตรา ๖๑ ประธานวุฒิสภาจะต้องดำเนินการตรวจสอบโดยส่งไปให้ส่วนราชการ และองค์การที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตรวจสอบ เพราะเป็นหน่วยงานที่มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องตรวจสอบอยู่พร้อมบริบูรณ์ วุฒิสภาไม่มีฐานข้อมูลดังกล่าว จึงไม่อาจตรวจสอบได้โดยลำพัง

แต่ปรากฏว่าเมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอให้ถอดถอนสี่ตุลาการ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ไว้ก่อนแล้ว และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ จึงได้รับแบบคำร้องขอตามมาตรา ๖๑ ของประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน จากพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ แล้ว ประธานวุฒิสภาได้ส่งคำร้องดังกล่าวตามหนังสือลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๕ โดยวันที่ ๑๖ และ ๑๗ เดือนเดียวกันตรงกับวันเสาร์ วันอาทิตย์ เป็นวันหยุดราชการ

ข้อความในหนังสือนำส่งคำร้องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ระบุว่า .....

“บัดนี้ ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ทั้งได้มาแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาก่อนเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอแล้ว ส่วนคำร้องขอให้ถอดถอนบุคคลๆ นั้น ได้ทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอและได้ระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาๆ เป็นข้อๆ อย่างชัดเจน และระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแส ตามสมควรเพียงพอที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ และได้ยื่นคำร้องดังกล่าวพร้อมกับรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง และแบบรับรองลายมือชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งอยู่ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด (วันที่ครบกำหนดให้ยื่นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา คือวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

จึงขอส่งคำร้องขอดังกล่าวมายังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๖๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เพื่อดำเนินการไต่สวนตามอำนาจหน้าที่ต่อไป”

การใช้อำนาจหน้าที่ตรวจสอบตามมาตรา ๖๓ ของประธานวุฒิสภาดังกล่าวข้างต้น เมื่อประธานวุฒิสภาได้ส่งคำร้องขอให้ถอดถอนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว สื่อมวลชนได้ลงข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์โดยพาดหัวข่าวดังต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์ มติชน ฉบับที่ ๘๗๗๕ หน้า ๘ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ พาดหัวข่าวว่า วุฒิสภา รุมถล่ม “มบุญกฤต” ๒ ชั่วโมง เร่งส่งเรื่องถอด ๔ ตุลาการ “รธน.”

หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายวัน ฉบับที่ ๕๕๓๐ หน้า ๑๒ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ พาดหัวข่าวว่า “ส.ว. สับและทอนประธานไม่เป็นกลาง อัดมบุญกฤตรื้อรณยื่นถอดถอน ๔ ตุลาการ”

หนังสือพิมพ์ ข่าวสด ฉบับที่ ๕๑๓๑ หน้า ๑, ๘ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕ พาดหัวข่าวว่า ส.ว. ถล่ม “มบุญ” ข้องใจ ๖ หมิ่นชื่อ”

หนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ ฉบับที่ ๓๕๒๑ หน้า ๑๒, ๑๑, วันที่ ๒๓, ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕ พาดหัวข่าวว่า วุฒิชัยใหญ่ “มบุญกฤต” รับยื่น “ป.ป.ช.” ถอด ๔ ตุลาการ ฯ ช่วยเสธ และ “มบุญ” ถอดตุลาการมีพิรุช

หนังสือพิมพ์หลายฉบับดังกล่าวข้างต้น ได้ลงเนื้อข่าวสรุปสาระสำคัญได้ตรงกันว่า

เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕ มีการประชุมวุฒิสภา โดย พลตรี มบุญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา เป็นประธาน มีวุฒิสมาชิกหลายนายได้อภิปรายโจมตีและตำหนิการกระทำของประธานวุฒิสภาว่า รับร้อนส่งเรื่องขอให้ถอดถอนตุลาการทั้งสี่คนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป โดยมีได้ตรวจสอบรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย มาตรา ๖๑ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภาตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ เสียก่อน และประธานวุฒิสภายังได้แสดงอาการจับมือ พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับพวก ผู้ร้องยกชูขึ้นเหนือศีรษะ แสดงความมั่นใจ ดีอกดีใจ เห็นด้วยกับคำร้องของ พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ จนออกนอกหน้า อันเป็นการอภิปรายกล่าวหาว่าประธานวุฒิสภาได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และมีพฤติการณ์ที่มีได้วางตัวเป็นกลางในกรณีนี้

ประธานวุฒิสภาได้ตอบโต้ข้อกล่าวหาดังกล่าวและชี้แจงสรุปสาระสำคัญได้ว่า ตามข้อกล่าวหาของสมาชิกวุฒิสภา ประธานวุฒิสภาขอยืนยันว่างานคืองาน หน้าที่คือหน้าที่ ส่วนการรู้จักส่วนตัวเป็นคนละเรื่อง มิได้เลือกที่รักมักที่ชัง หากมีการยื่นเรื่องมาถูกต้องตามกฎหมายก็จะรีบดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการว่า เรื่องนี้รับเรื่องไว้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เมื่อรับเรื่องไว้ก็เริ่มต้นตรวจสอบผู้ริเริ่มจำนวน ๕๕ คนที่ถูกต้อง เมื่อรับรายชื่อทั้งหมดได้ระดมกำลังเจ้าหน้าที่กว่า ๓๐ คน ตรวจสอบตั้งแต่วันศุกร์จนถึงเข้าวันจันทร์ โดยแต่ละวันทำงานถึง ๒๒ นาฬิกา .....

ตามคำชี้แจงที่ประธานวุฒิสภาได้ชี้แจงต่อสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวข้างต้น ไม่ปรากฏว่ามีพยานหลักฐานมาแสดงว่า ส่วนราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบถูกต้องและครบถ้วนแล้ว จึงไม่แน่ชัดว่าเป็นการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ เมื่อพิจารณาประกอบกับคำให้สัมภาษณ์ของนายถาวร เสนเนียม หนึ่งในคณะทำงานของพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ แล้ว จึงทำให้เกิดความสงสัยแก่สาธารณชนทั่วไป ความสงสัยดังกล่าวเมื่อได้พิจารณาประกอบข้อความในหนังสือของประธานวุฒิสภา ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่องส่งคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสิ้นคน ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ และคำร้องแบบรับรองรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสิ้นคน ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อความกล่าวได้ว่า ได้ตรวจสอบเฉพาะ ผู้ริเริ่มรวบรวมลายมือชื่อ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ส่วนคำร้องขอให้ถอดถอน ได้ตรวจสอบเฉพาะว่า ได้ทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขหมายประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและลายมือชื่อของผู้ร้องขอ และได้ระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาเป็นข้อๆ อย่างชัดเจน และระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแส ตามสมควรเพียงพอที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้.....” เท่านั้น

จึงเห็นได้ว่าที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อต้องเป็นผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา แสดงว่าประธานวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ต้องตรวจสอบทั้งผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและประชาชน ผู้เข้าชื่อร้องขอ แต่ตามพฤติการณ์ของประธานวุฒิสภาประกอบเอกสารดังกล่าวมีเหตุผลให้เชื่อว่ ประธานวุฒิสภาได้กระทำเพียงตรวจสอบ ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนห้าสิบเก้าคนว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่เท่านั้น (ทั้งๆ ที่วุฒิสภาไม่มีข้อมูลเพียงพอให้ตรวจสอบ) ส่วนคำร้องขอของ ประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนจำนวนห้าหมื่นคน ประธานวุฒิสภากงตรวจสอบเฉพาะข้อความ ตามที่กรอกลงในแบบพิมพ์เอกสารเท่านั้น แต่มิได้มีการตรวจสอบและพิจารณาให้ถูกต้องและ ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ และมาตรา ๖๘ วรรคสอง และการมีตัวตน อยู่จริงตามบทบัญญัติในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๖๓ แต่ประการใด

(๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงน่าจะทราบจากข้อความในหนังสือนำส่งคำร้องลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ของประธานวุฒิสภา ซึ่งได้กล่าวโดยชัดแจ้งแล้วว่า ประธานวุฒิสภาตรวจสอบเพียง ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อจำนวนห้าสิบเก้าคนเท่านั้น ส่วนการตรวจสอบประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่า ห้าหมื่นคน ประธานวุฒิสภาไม่ได้ตรวจสอบว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ และความมีตัวตนและ การเสียชีวิตหรือถอดถอนตามที่กฎหมายบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๖๘ วรรคสอง ให้ถูกต้อง และครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๖๑ แต่ประการใด

ต่อมาในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน ทั้งสี่คนได้มอบอำนาจให้นายณกฤษ เสวตนันท์ ทนายความยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ได้แย้งคัดค้านคำร้องขอให้ถอดถอนพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ ต่อประธานวุฒิสภาและขอให้ประธาน วุฒิสภาตรวจสอบรายชื่อประชาชนผู้ร้องขอจำนวนห้าหมื่นคนว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และไม่เคยเสียชีวิต ขอให้ถอดถอนบุคคลสำคัญ เนื่องจากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนความมีตัวตนอยู่จริงยังไม่เสียชีวิต และรายละเอียดอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่ประธานวุฒิสภามีได้ดำเนินการใดๆ ตามคำขอของทนายความ ดังกล่าว

(๖) หลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับหนังสือนำส่งคำร้องขอให้ถอดถอน ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ จากประธานวุฒิสภาแล้ว หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ ฉบับที่ ๑๕๗๖ หน้า ๒

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ได้ลงข่าวการให้สัมภาษณ์ของนายโสภาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ว่า “....ด้านนายโสภาส อรุณินท์ ประธาน ป.ป.ช. เปิดเผยว่า ในที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า คำร้องมีความถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยมีชื่อผู้ริเริ่มการรวบรวมรายชื่อประชาชน และพฤติการณ์ที่กล่าวหาอย่างชัดเจน จึงได้ส่งเรื่องมาให้ ป.ป.ช. ได้สวนต่อไป ซึ่งที่ประชุมได้มอบหมายให้นายประสิทธิ์ ดำรงชัย กรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดูแลกรณีนี้ เนื่องจากการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและความร่ำรวยของบุคคลในองค์กรอิสระอยู่ในความรับผิดชอบของนายประสิทธิ์....”

คำสัมภาษณ์ของประธาน ป.ป.ช. ดังกล่าว แสดงว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำร้องของประธานวุฒิสภาที่มีได้มีการตรวจสอบให้ถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ ไว้แล้ว และให้สัมภาษณ์ยืนยันที่จะดำเนินการไต่สวนต่อไป โดยมีได้ตรวจสอบเงื่อนไขตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๒๓ (๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๓ แต่อย่างใดทั้งสิ้น

(๗) ในส่วนของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. คงเดินทางดำเนินการไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนต่อไป โดยเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นายโสภาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่ง ๑๔๖/๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. นายพินิต อารยะศิริ	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายนาม ยิ้มแย้ม	อนุกรรมการ
๓. นายเรืองนนท์ เรืองวุฒิ	อนุกรรมการ
๔. พลโท อาชวัน อินทรเกษตร	อนุกรรมการ
๕. นายวชิร สงบพันธ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๖. นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๗. นายสุพจน์ ศรีงามเมือง	ผู้ช่วยเลขานุการ

ในระหว่างนั้นทนายความของผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนทั้งสี่คนได้ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ และลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ส่งหลักฐาน (แผ่น Diskette) ไปให้สำนักทะเบียนกลางตรวจสอบและรับรองรายการบุคคล ผู้เข้าชื่อขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวว่ามีรายการในทะเบียนบ้านถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และเป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย ตามนัยมาตรา ๒๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวนกี่คน

สำนักทะเบียนกลางได้ตรวจสอบรายการบุคคลจากแผ่น Diskette ที่ส่งไปให้แล้ว ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งนายความของผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนว่า

“สำนักทะเบียนกลางได้ตรวจสอบรายการบุคคลจาก Diskette ๖ แผ่น บรรจุข้อมูลจำนวน ๖๐,๐๐๑ ราย ตามที่ท่านส่งรายชื่อไปให้กับฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร และฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วปรากฏผลดังนี้

๑. การตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร โดยใช้ชื่อและชื่อสกุลทำการตรวจสอบ ปรากฏว่า

๑.๑ ไม่พบรายการบุคคลในฐานข้อมูล	จำนวน	๕,๕๒๔ ราย
๑.๒ มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง	จำนวน	๓๘ ราย
๑.๓ เสียชีวิตแล้ว	จำนวน	๑๗๗ ราย
๑.๔ จำหน่ายแล้ว	จำนวน	๕๕ ราย
๑.๕ พบรายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน	จำนวน	๔๕,๘๐๓ ราย

๒. การตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิฯ (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕) โดยนำข้อมูลที่ตรวจพบว่ามีชื่อในทะเบียนบ้าน จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรตามข้อ ๑.๕ มาทำการตรวจสอบโดยใช้ชื่อและชื่อสกุล ปรากฏว่า

๒.๑ ไม่พบรายการบุคคลในฐานข้อมูล	จำนวน	๓๘,๕๔๖ ราย
๒.๒ พบรายการบุคคล	จำนวน	๑๐,๘๕๗ ราย

.....

(๘) ในขณะที่คำร้องขอให้ถอดถอนอยู่ระหว่างการไต่สวนของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ แจ้งประธานวุฒิสภา ใจความว่า

.....

“คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนขึ้นดำเนินการ แต่โดยที่ฝ่ายตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ถูกร้องขอให้ถอดถอน ได้มีหนังสือโต้แย้งหรือคัดค้านเกี่ยวกับจำนวนประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนมาโดยตลอด ทั้งยังได้กล่าวหาประธานวุฒิสภาในกรณีที่มีได้ตรวจสอบคำร้องขอให้

ถอดถอนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนประชนาวุฒิสภาด้วย
ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพื่อความเป็นธรรมทั้งฝ่ายตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ถูกร้องขอให้
ถอดถอน และฝ่ายประชนาวุฒิสภาที่ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติให้กราบเรียนมาเพื่อ
ขอทราบว่าได้ตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คน ว่าถูกต้องและครบถ้วน
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๑ แล้วหรือไม่”

ประชนาวุฒิสภามีหนังสือวุฒิสภาลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ตอบหนังสือของประชนา
กรรมการ ป.ป.ช. ฉบับลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ข้างต้นใจความว่า

.....

“ในเรื่องนี้ขอกราบเรียนว่าคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน
ได้ดำเนินการครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติทุกประการ กล่าวคือ หลังจากที่ผู้ริเริ่มได้มาแสดงตนต่อ
ประชนาวุฒิสภา ประชนาวุฒิสภาได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติฯ แล้วแจ้งให้ผู้ริเริ่มทราบ และเมื่อ
ผู้ริเริ่มฯ ได้จัดทำคำร้องพร้อมทั้งได้รวบรวมรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งฯ และรับรองลายมือชื่อของประชาชนที่เข้าชื่อฯ แล้วจึงยื่นคำร้องต่อประชนาวุฒิสภา
ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด (วันครบกำหนดให้ยื่นภายในหนึ่งร้อย
แปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไปแสดงตนต่อประชนาวุฒิสภา คือวันที่ ๑๐ พฤษภาคม
๒๕๕๕) ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่า คำร้องดังกล่าวได้ระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชน
ของผู้ร้องขอ และได้แนบสำเนาบัตรประจำตัวบัตรประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือ
บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้มาด้วย ผู้ร้องขอได้ลงลายมือชื่อ
พร้อมทั้งระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน พร้อมทั้งได้ระบุ
พฤติการณ์ที่กล่าวหาฯ เป็นข้อๆ อย่างชัดเจน และระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรเพียงพอ
ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้
ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๑”

ประชนากรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ถึงประชนาวุฒิสภา
เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงกรณีคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนสี่คน อีกครั้งหนึ่ง
มีข้อความต่อไปนี้

.....

“คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่แจ้งไปยังไม่เพียงพอที่จะพิจารณา จึงมีมติให้ขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งว่าประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบว่า ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ และผู้เข้าชื่อร้องขอถอดถอนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วหรือไม่ และในกรณีที่ฝ่ายผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอน อ้างว่ามีประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ รายชื่อ เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่พบในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร เป็นบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เป็นบุคคลที่เสียชีวิตแล้ว เป็นบุคคลที่จำหน่ายแล้ว และเป็นบุคคลผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคล ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๓ (๗) ดังรายละเอียดที่สำนักทะเบียนกลาง ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้นายณฤช เสวตนันท์ ทราบนั้นได้มีการตรวจสอบหรือไม่ ประการใด”

ประธานวุฒิสภาได้มีหนังสือ วุฒิสภาลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ ตอบหนังสือของ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อความต่อไปนี้

.....

“ขอกราบเรียนว่า กรณีคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนสี่คน ประธานวุฒิสภาได้ตรวจสอบผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ และผู้เข้าชื่อร้องขอถอดถอนแล้ว พบว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ส่วนการตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิฯ นั้น ได้พิจารณาถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ต้องการให้กระบวนการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่งเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าสู่กระบวนการในการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งได้ ดังนั้น เมื่อมีกรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คนเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงออกจากตำแหน่ง ประธานวุฒิสภาจึงมีหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอว่า เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตหรือไม่ กล่าวคือประธานวุฒิสภามีหน้าที่ตรวจสอบว่าประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอ นั้นเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่ และจะต้องตรวจสอบว่าประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอ นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน หรือไม่ ตลอดจนต้องตรวจสอบรายการในคำร้องขอว่าเป็นไปตามที่มาตรา ๖๑ ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระบุไว้หรือไม่ กล่าวคือ คำร้องขอ จะต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชน พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่าย สามารถแสดงตนได้ ต้องมีลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาเป็นข้อๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์ร้ายรอยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริต ต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด และต้องระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ หากประธานวุฒิสภาเห็นว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว แต่หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้เริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนทราบ เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป โดยต้องดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา ซึ่งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดังกล่าว มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ประธานวุฒิสภาจะต้องทำการตรวจสอบในรายละเอียดของความเป็นผู้เสียสิทธิหรือไม่ ของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอ ดังนั้น ประธานวุฒิสภาจึงไม่มีหน้าที่ตรวจสอบความเป็นผู้เสียสิทธิ และการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอฯ ของประชาชน

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นดังกล่าว จึงได้ขอให้สำนักทะเบียนกลางตรวจสอบรายการบุคคลดังกล่าวโดยใช้เลขประจำตัวประชาชน จากรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อถอดถอนฯ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้บันทึกไว้ในแผ่นบันทึกข้อมูล (Diskette) จำนวน ๑๒ แผ่น (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) กับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้ว ผลการตรวจสอบปรากฏว่าพบรายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน จำนวน ๕๔,๓๕๒ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้”

ตามหนังสือตอบของประธานวุฒิสภาดังกล่าวข้างต้น สำนักทะเบียนกลางได้มีการตรวจสอบบุคคลโดยใช้เลขประจำตัวประชาชน จากรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อถอดถอน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้บันทึกไว้ในแผ่นบันทึกข้อมูล (Diskette) จำนวน ๑๒ แผ่น กับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรแล้ว ผลการตรวจสอบปรากฏว่า รายการบุคคลที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาส่งไปให้ตรวจสอบ จากจำนวนทั้งหมด ๕๗,๘๕๐ ราย ปรากฏว่าพบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร จำนวน ๕๔,๓๕๒ ราย ต่อมานายณกฤษ เสวตนันท์ มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ ขอทราบว่าบุคคลในจำนวน ๕๔,๓๕๒ รายดังกล่าว เป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยมาตรา ๒๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวนที่ราย และสำนักทะเบียนกลางได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๕.๕/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๖ แจ้งให้นายณกฤษ เสวตนันท์ ทราบว่าจากการใช้เลขประจำตัวประชาชนของบุคคล ๕๔,๓๕๒ รายดังกล่าว ตรวจสอบกับฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕) แล้วปรากฏว่า พบรายการบุคคลในฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิ จำนวน ๕,๒๘๘ ราย และไม่พบรายการบุคคลในฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิ จำนวน ๔๙,๐๖๔ ราย”

ดังปรากฏตามหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบของสำนักทะเบียนกลางลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๖ ถึงนายณกฤษ เสวตนันท์ ทนายความของฝ่ายผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนดังต่อไปนี้

.....

“ตามที่ท่านในฐานะทนายความผู้รับมอบอำนาจจากสี่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งถูกเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนออกจากตำแหน่ง ขอทราบว่าผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสี่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวออกจากตำแหน่ง ซึ่งสำนักทะเบียนกลางตรวจสอบพบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร จำนวน ๕๔,๓๕๒ ราย มีผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามนัยมาตรา ๒๓ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) จำนวนที่ราย นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของบุคคลผู้เข้าชื่อดังกล่าวซึ่งพบรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร จำนวน ๕๕,๓๕๒ ราย โดยใช้เลขประจำตัวประชาชนตรวจสอบกับฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕) แล้วปรากฏว่า

๑. พบรายการบุคคลในฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิ จำนวน ๕,๒๘๘ ราย
๒. ไม่พบรายการบุคคลในฐานข้อมูลผู้เสียสิทธิ จำนวน ๔๙,๐๖๔ ราย”

ข้อมูลดังกล่าว สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งไปให้ประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบแล้วตามหนังสือของสำนักทะเบียนกลางลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

และในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ตุลาการผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนทั้งสี่คนได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงประธานกรรมการ ป.ป.ช. แสดงความคิดเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใจความว่า

“อนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีอำนาจที่จะพิจารณาไต่สวนในเรื่องนี้ต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาทั้งสี่คน ก็มีความเห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำนวนและกรณีความมีตัวตนของผู้เข้าชื่อเสนอคำร้องขอยังมิได้มีการดำเนินการตรวจสอบให้ถูกต้องครบถ้วน ก็เห็นสมควรที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จักได้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนและมีมติในคำร้องขอดังกล่าว”

พิจารณาจากการโต้ตอบระหว่างประธานวุฒิสภากับประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามเอกสารดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดแล้ว จะเห็นได้ว่าประธานวุฒิสภาได้อ้างต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ว่าได้ตรวจสอบคำร้องขอถอดถอนให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนตามอำนาจหน้าที่ ที่มาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติไว้ถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๖๑ แล้ว แต่ปฏิเสธว่าการตรวจสอบความมีตัวตนของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตลอดจนการที่ประชาชนจำนวนดังกล่าวไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทำให้เสียสิทธิร้องขอให้วุฒิสภาถอดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๓ ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภาที่จะตรวจสอบและไม่ได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องและครบถ้วนในกรณีดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นคำตอบของผู้ที่ไม่เข้าใจกฎหมายหรือเพียงเบนการชี้บังคับกฎหมายก็ไม่ได้

ความคิดเห็นและการกระทำของประธานวุฒิสภาดังกล่าว จึงน่าจะไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังที่ผู้ทำคำวินิจฉัย ได้วินิจฉัยไว้ข้างต้น ประกอบกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่สันตัดชัดเจนในการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนในกรณีนี้ จึงเป็นเหตุทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เกิดความสับสนไม่แน่ใจในการใช้อำนาจหน้าที่ได้ส่วนคำร้องขอให้ถอดถอนที่ประธานวุฒิสภาส่งไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๕ ประกอบมาตรา ๓๐๔ ต่อไป อย่างไม่น่าจะเกิดขึ้นกับองค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของบุคคลสำคัญในบ้านเมืองเช่นที่เกิดขึ้นในคดีนี้

อย่างไรก็ตาม การได้ส่วนของคณะอนุกรรมการก็ดำเนินต่อไป แม้ผลการได้ส่วนของอนุกรรมการไม่เป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณะ แต่ปรากฏตามข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ มติชน รายวัน ฉบับประจำวันอังคารที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ดังนี้

“นายโอภาส อรุณินท์ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ถึงความคืบหน้าการพิจารณาการยื่นถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คน ประกอบด้วย นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ กรณีวินิจฉัยคดีชุกหุ้มของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีไม่เข้าข่ายมาตรา ๒๕๕ ว่าเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาได้รับหนังสือจาก พลตรี มนูญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา ยืนยันว่า ได้ตรวจสอบรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อกัน ๕ หมื่นชื่อเพื่อถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามกรอบของกฎหมายทุกอย่าง ตนจึงส่งหนังสือดังกล่าวให้นายพินิต อารยะศิริ กรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะประธานอนุกรรมการสอบสวนเรื่องนี้แล้ว ซึ่งคาดว่าจะมีการนำสำนวนการสอบสวนเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเร็วๆ นี้

แหล่งข่าวจาก ป.ป.ช. เปิดเผยว่า จะมีการบรรจุเรื่องการถอดถอนตุลาการฯ เข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมของ ป.ป.ช. ในราววันที่ ๕ สิงหาคม ซึ่งผลสรุปของอนุกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคำร้องถอดถอนไม่มีมูลด้วยคะแนน ๔ ต่อ ๓ เสียง ซึ่งในตอนแรกคะแนนเท่ากัน ๓ ต่อ ๓ เสียง ทำให้นายพินิตใช้สิทธิในฐานะประธานอนุกรรมการลงคะแนนชี้ขาดว่าคำร้องไม่มีมูล อย่างไรก็ตาม คำร้องจะมีมูลหรือไม่นั้น สุดท้ายขึ้นอยู่กับที่ประชุมใหญ่ของ ป.ป.ช. ว่าจะเห็นไปในทิศทางใด

ป.ป.ช. ชุดใหญ่จะพลิกมติชี้ว่าคำร้องถอดถอนมีมูลก็ยังไม่เป็นที่สิ้นสุด เพราะกระบวนการขั้นตอนต่อไป ป.ป.ช. จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาต่อตุลาการฯ ให้รับทราบ จากนั้นจึงจะเข้าสู่กระบวนการสอบสวน

ได้สวนเพื่อถอดถอน และเปิดโอกาสให้ตุลาการฯ ชี้แจง ซึ่งต้องใช้เวลามากหลายเดือน จึงจะสรุปสำนวนได้ในขณะที่ ป.ป.ช. ชุดดังกล่าว ยกเว้นนายพินิต จะครบวาระการดำรงตำแหน่งในเดือนตุลาคมนี้” แหล่งข่าวกล่าว”

ต่อมาในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว ผลการประชุม ปรากฏตามข่าวการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ข่าวที่ ๑๗/๒๕๕๖ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ดังต่อไปนี้

“วันนี้ (วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีนายโอกาส อรุณินท์ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน ผลการประชุมมีเรื่องสำคัญที่ควรแถลงให้สื่อมวลชนทราบ คือ เรื่องที่ประธานวุฒิสภา (พลตรี มนูญกฤต รูปขจร) ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ส่งคำร้องของ พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ และคณะ รวม ๕๕ คน ในฐานะผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ ซึ่งได้รวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ออกจากตำแหน่ง มาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๓ โดยมีข้อกล่าวหาว่า มีพฤติการณ์สื่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ สื่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือสื่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำร้องขอให้ถอดถอนไว้พิจารณาและดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง โดยในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงเรื่องนี้ ปรากฏว่า ทนายความผู้รับมอบอำนาจของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกกล่าวหา ได้มีหนังสือขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ระงับการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากประธานวุฒิสภา ยังมิได้ทำการตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนตลอดจนรายชื่อ และคุณสมบัติของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนที่อ้างว่า มีประมาณ ๖๐,๐๐๐ ราย ให้ถูกต้อง และครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยอ้างว่า จากผลการตรวจสอบของสำนักงานบริหารทะเบียน สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง สรุปได้ว่า จำนวนประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ ราย กล่าวคือ บางรายเป็นบุคคลที่ไม่พบในฐานข้อมูล

ทะเบียนราษฎร บางรายเป็นบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง บางรายเป็นบุคคลที่เสียชีวิตแล้ว บางรายเป็นบุคคลที่จำหน่ายแล้ว และบางรายเป็นบุคคลผู้เสียสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงไปยังประธานวุฒิสภาถึงการตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คน ว่า ถูกต้องครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ ประการใด โดยประธานวุฒิสภา ได้มีหนังสือแจ้งให้ทราบว่า ได้ตรวจสอบผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อร้องขอถอดถอนแล้ว พบว่า เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว ส่วนการตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นั้น ได้พิจารณาถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ต้องการให้กระบวนการถอดถอนดังกล่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าสู่กระบวนการได้ ประธานวุฒิสภาจึงมีหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด หรือไม่ ประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา หรือไม่ และประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน หรือไม่ ตลอดจนตรวจสอบรายการในคำร้องขอว่าเป็นไปตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ เท่านั้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ประธานวุฒิสภา จะต้องทำการตรวจสอบในรายละเอียดของความมีตัวตนและความเป็นผู้เสียสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอ หรือไม่ด้วย ดังนั้น ประธานวุฒิสภา จึงไม่มีหน้าที่ตรวจสอบความมีตัวตน และการเป็นผู้เสียสิทธิฯ เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนในกรณีดังกล่าว

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖๐ วรรคสอง ได้กำหนดให้ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ และผู้เข้าชื่อขอให้ถอดถอนต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาและได้กำหนดไว้ในมาตรา ๖๓ ว่า เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้วให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ แต่ประธานวุฒิสภา ได้มีหนังสือข้างต้นชี้แจงโดยมีความเห็นว่า ประธานวุฒิสภา ไม่มีหน้าที่ตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิ ฯ เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนของประชาชน จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายว่า หน้าที่ในการตรวจสอบความมีตัวตน และการเสียสิทธิเลือกตั้งของผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน เป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภา หรือเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ต่อไป” โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้มีการพิจารณาถึงมติของคณะอนุกรรมการไต่สวนแต่ประการใด

(๕) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวมา มีข้อสังเกตว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทราบจากคำร้องขอให้ถอดถอนลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ของประธานวุฒิสภาที่ส่งมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ว่า ประธานวุฒิสภาคำหนดเฉพาะผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ เป็นผู้มิตสิทธิเลือกตั้งส่วนคำร้องขอให้ถอดถอนบุคคลนั้นได้ตรวจสอบตามมาตรา ๖๑ เฉพาะว่า คำร้องขอของประชาชนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนได้ทำเป็นหนังสือระบุชื่อ ..... เพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ ..... เท่านั้น ส่วนความมีตัวตนของผู้ลงชื่อในคำร้อง และการเสียสิทธิร้องขอให้ประธานวุฒิสภาคัดถอนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๓ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๒๓ (๗) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประธานวุฒิสภา มิได้ตรวจสอบ

จึงเห็นว่าหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ใช้อำนาจหน้าที่อย่างองค์กรที่ประกอบด้วยผู้สันทัดชัดเจนมีความรอบรู้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องด้วยความรอบคอบและรับผิดชอบต่ออำนาจหน้าที่ของตนตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็น่าจะแจ้งไปให้ประธานวุฒิสภาคำหนดก่อน มิใช่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่งมีหนังสือ ๒ ฉบับแจ้งไปให้ประธานวุฒิสภาคำหนดในภายหลัง ขณะที่คำร้องอยู่ในระหว่างการไต่สวนของคณะอนุกรรมการการแจ้งไปให้ประธานวุฒิสภาคำหนดหลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการไต่สวนไปแล้ว โดยประธานกรรมการ ป.ป.ช. ให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนยืนยันว่าคำร้องขอมีความถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายจะดำเนินการไต่สวนต่อไป ตามที่หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ ฉบับประจำวัน

๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ลงพิมพ์ข้อความดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความไม่สันทัดชัดเจนในการใช้กฎหมายและความไม่รอบรู้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ และในที่สุดคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ถูกบังคับให้จำนนด้วยหลักฐานข้อคัดค้านของฝ่ายตุลาการผู้ถูกถอดถอน จึงจำเป็นต้องเสนอปัญหาดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้มีมติโดยตั้งเป็นปัญหาอ้างว่าเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนคำร้อง ส่งมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยดังปรากฏตามรายงานการประชุมดังกล่าวข้างต้น ซึ่งอาจเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง และอาจมีผู้มองว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดที่รับเรื่องนี้ไว้ไต่สวนใกล้ถึงกำหนดครบวาระการดำรงตำแหน่งของตน จึงฉวยโอกาสยึดเวลาการไต่สวนและมีมติเรื่องนี้ออกไป เพื่อให้ตนพ้นจากความรับผิดชอบ

ผู้ทำคำวินิจฉัย เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๔ บัญญัติว่า ..... หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งได้ ....

มาตรา ๓๐๕ เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๔ แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว

ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒ มาตราดังกล่าว บัญญัติถึงฐานอำนาจหรือที่มาแห่งอำนาจการไต่สวนคำร้องขอถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าอยู่ที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา .....

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นแล้วว่า ประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนไม่ครบจำนวนห้าหมื่นคน ตามผลการตรวจสอบของสำนักทะเบียนกลางดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่มีอำนาจไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนต่อไป เพราะถือว่า คำร้องขอให้ถอดถอนที่ประธานวุฒิสภาอ้างว่าไม่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ เป็นคำร้องขอที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐๔ ซึ่งประธานวุฒิสภาไม่มีอำนาจที่จะส่งคำร้องขอดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนตามอำนาจในมาตรา ๓๐๕ ต่อไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ ด้วย และชอบที่จะใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวตรวจสอบคำร้องขอให้ถอดถอนก่อนใช้อำนาจไต่สวนตามมาตรา ๓๐๕ เพราะมาตรา ๓๐๔ อันเป็นที่มาแห่งอำนาจไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งคำร้องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ๓ ข้อ คือ

๑. คำร้องขอถอดถอนที่ประธานวุฒิสภาส่งมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนเป็นคำร้องขอที่ขอด้วยกฎหมายที่จะดำเนินการหรือไม่

๒. การตรวจสอบประชาชนที่ยื่นถอดถอนเป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภาหรือหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ

๓. หากผลการตรวจสอบประชาชนพบว่าไม่ครบ ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดจะถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการได้สวนต่อไปหรือไม่

โดยอ้างว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ผู้ทำคำวินิจฉัยเห็นว่า ปัญหาทั้งสามข้อดังกล่าวข้างต้น เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องตรวจสอบและปฏิบัติดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายอยู่แล้ว จึงไม่ใช่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ เกิดขึ้นดังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อ้างโดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ผู้ทำคำวินิจฉัยจึงเห็นว่า ปัญหาทั้งสามข้อที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ เป็นเพียงข้อปรึกษาหารือ มิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ผู้ทำคำวินิจฉัยจึงไม่อาจวินิจฉัยให้ได้

เหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำวินิจฉัย โดยตั้งปัญหาในตอนสุดท้ายของคำร้องว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ๓ ข้อดังกล่าวข้างต้นนั้น

หากพิจารณาโดยผิวเผินแล้วก็น่าจะเป็นปัญหาตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อ้างในคำร้อง แต่ถ้าหากได้พิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้ว เห็นว่าปัญหาในคดีนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่มีความเกี่ยวพันกันระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญสามองค์กร คือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. วุฒิสภา และศาลรัฐธรรมนูญ

ข้ออ้างดังกล่าวตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. น่าจะเป็นเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เข้าใจการใช้กฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เช่นที่ปรากฏตามคำร้องมีแต่จะสร้างความสับสนแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรอื่น และประชาชนทั่วไป หากจะกล่าวให้เป็นเรื่องหนักหนาร้ายแรง ก็อาจกล่าวได้ว่าในฐานะคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่สำคัญมากองค์กรหนึ่ง จะเป็นรองก็แต่วุฒิสภา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและศาลรัฐธรรมนูญในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ จึงต้องเป็นองค์กรที่จะต้องสร้างความชัดเจน ถูกต้องแน่นอนเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายของผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญและองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรตามกฎหมาย ความสับสนดังกล่าวย่อมไม่ควรเกิดขึ้นมาจากการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดังเช่นคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียเอง

อย่างไรก็ตาม คำกล่าวหาข้างต้น ผู้ทำคำวินิจฉัยเห็นว่าเป็นเรื่องรุนแรงเกินไป และไม่ควรกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึงขนาดนั้น เพราะเป็นเรื่องไม่ตรงต่อสภาพความเป็นจริงของการจัดระบบ โครงสร้างและส่วนประกอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จริงอยู่ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรหนึ่งที่จะต้องสร้างความชัดเจน ความถูกต้องแน่นอนเกี่ยวกับอำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายของผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญและองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรตามกฎหมาย อันหมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือภารกิจตามหลักการดังกล่าวได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีการจัดระบบ โครงสร้าง และส่วนประกอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ เชี่ยวชาญการใช้กฎหมายของรัฐ หรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญที่จะสนับสนุนให้เกิดความรู้เชี่ยวชาญในการใช้กฎหมายโดยเฉพาะหรือเรียกว่าผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานสำคัญที่จะสนับสนุนให้เข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น

บุคคลประเภทแรกก็ได้แก่ ผู้พิพากษา อัยการ ตำรวจ เจ้าหน้าที่ปกครองระดับสูง นิติกร หรือผู้เชี่ยวชาญทางการใช้กฎหมายระดับสูง เป็นต้น ไม่ใช่ นักวิชาการทางกฎหมายที่มักมีความรู้ยู่แต่ในตำรา บุคคลประเภทสองก็ได้แก่ ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญในหน่วยงานเกี่ยวกับการเงิน งบประมาณ เศรษฐกิจ การคลัง การภาษีอากร ฯลฯ หรือผู้เชี่ยวชาญที่เคยปฏิบัติงานในหน้าที่เหล่านี้ เป็นส่วนประกอบสนับสนุน บุคคลในกลุ่มแรก และต้องเป็นผู้ที่เคยปฏิบัติงานเหล่านั้นจนเกิดความรู้ความเชี่ยวชาญ ไม่ใช่อาศัยความรู้จากการค้นคว้าหรือจากตำรา ซึ่งความรู้ทางวิชาการเหล่านี้ของนักวิชาการอาจจะมีส่วนสำคัญในการออกกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ก็จริง แต่แทบจะไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ที่จะให้บุคคลเหล่านั้นมาปฏิบัติงานจริง เพราะความเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือความเชี่ยวชาญจะเกิดได้ มิใช่จากการศึกษาค้นคว้าตำรา จะเกิดได้ก็แต่โดยการปฏิบัติงานนั้นๆ อย่างจริงจังในระดับหนึ่งเท่านั้น จึงจะทราบว่า เมื่อนำเอาหลักการหรือกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับไปใช้จริงจะปฏิบัติตามแนวทางใดที่ถือว่า เป็นแนวทางที่ถูกต้อง และได้ประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน ด้วยศักยภาพของบุคลากรสูงสุด และจะเห็นถึงปัญหาหรืออุปสรรค และสามารถคิดค้นแนวทางแก้ไขอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

หรือวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ก็เหมือนกับผู้ที่ศึกษาค้นคว้าวิธีวิชาตอกตะปูในระดับปริญญาเอก หากไม่เคยตอกตะปูย่อมไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในการตอกตะปูช่างไม้ต่างหากที่ถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตอกตะปู

การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ใช่กระบวนการที่ประกอบด้วยบุคคลสองกลุ่มดังกล่าวข้างต้น การจัดระบบ โครงสร้าง และส่วนประกอบดังกล่าวของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นลักษณะองค์กรทางการเมืองหรือองค์กรทางบริหารอย่างหนึ่ง ไม่ใช่องค์กรทางกฎหมาย หรือองค์กรผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่อาจบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ หรือหลักการข้างต้น จนกระทั่งสร้างความสับสนขึ้น ด้วยความเป็นจริงที่ปัญหาดังกล่าวมีต้นตอมาจาก ระบบโครงสร้าง และส่วนประกอบดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่น่าเห็นใจคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างยิ่งไม่ควรไปตำหนิติเตียน แม้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะเกิดปัญหาและความสับสนตามมามากมายในภายหลัง ดังเช่นการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการทั้งสี่คน ในคดีนี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเนื้อหาและหลักการแล้ว รัฐธรรมนูญเป็นเรื่องยุ่งยากและซับซ้อนและละเอียดลึกซึ้งเกินกว่าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีได้จัดระบบ โครงสร้าง และส่วนประกอบให้เป็นองค์กรที่เชี่ยวชาญในการใช้กฎหมายจะเข้าใจได้อย่างละเอียดถูกต้อง เพราะแม้แต่ผู้ที่อ้างว่าเป็นนักวิชากฎหมายมหาชนหรือนักกฎหมายที่ร่วมร่างรัฐธรรมนูญก็ไม่มีผู้ใดสะกิดใจหรือมีความรู้ความเข้าใจปัญหาเหล่านี้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ทำคำวินิจฉัยจึงเห็นควรยกคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้ทำคำวินิจฉัยได้ลงมติไม่รับคำร้องและวินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ